

Strípky Čriepky

Časopis Čechů, Moravanů, Slezanů a Slováků na Novém Zélandě

Číslo 01(No.01)

Januar 2013 (January 2013)

Ročník 24 (Vol. 24)

Čeští a slovenští spisovatelé

Vítězslav Hálek

Vítězslav Hálek - zřídka i Viktor, vlastním jménem **Vincenc Hálek** (5. dubna 1835, Dolínka u Mělníka – 8. října 1874, Praha), byl český básník, prozaik, dramatik, literární kritik a publicista, představitel májovců. Bývá spolu s Janem Nerudou označován za zakladatele moderní české poezie.

Narodil se v Dolínku u Odoleny Vody; jeho otec byl hostinským. Jeho syn měl být knězem, proto začal v Praze studovat kněžský seminář, ale proti přání rodičů roku 1847 přestoupil na Akademické gymnázium, které ukončil roku 1855. Rodiče s jeho přestupem nesouhlasili a odmítli ho dále

financovat, živil se psaním básní a udělováním kondicí (tj. doučováním).

Poměrně hodně cestoval - navštívil Itálii, Polsko a Balkán, dojmy z těchto cest pak zpracovával ve fejetonech.

Pracoval jako redaktor *Národních listů*, kde měl na starosti divadelní rubriku. Básně vydával v almanachu *Máj*, který redigoval. Byl vůdčí osobností časopisu *Ruch*. Roku 1872 převzal a redigoval spolu s J. Nerudou časopis *Lumír*. Spolu s ním také redigoval časopis *Květy*.

Hálek byl mnohostranně činný jako novinář, literární a divadelní kritik, fejetonista, básník, povídkář a dramatik i organizátor literárního a kulturního života. Mladé čtenáře si získal sbírkou lyrických básní písňové formy *Večerní písně*, v nichž opěvoval šťastnou a vyrovnanou lásku jako hodnotu společenskou, vytvářející hlubší lidské vztahy, a zároveň vyslovoval pojetí básníka jako důležitého činitele v národním životě. Z Hálkovy epiky mají význam *Pohádky z naší vesnice*, soubor balad a romancí, zobrazujících veselé i tragické příběhy ze života venkovského lidu nebo charakterizující svérázné lidové figurky. Významná je Hálkova povídková tvorba, zejména vesnická, zachycující napětí mezi sedlákem a chalupníkem nebo zobrazující překážky, které se staví do cesty lásce mladých lidí a vyplývají z nepochopení rodičů nebo z lpění na majetku. Do protikladu k citově vyprahlému životu bohatých staví Hálek vyrovnaný a citově bohatý život prostých lidí, neodcizených řádu přírody. Dovedl

se zamyslet i nad významem vzdělanosti a pokroku na venkově. V dramatické tvorbě nedosáhl Hálek významnějších úspěchů. V duchu dobových představ chtěl vytvořit drama vysokého stylu. Postavy Hálkových dramát s náměty z národních i cizích dějin jsou stylizovány do romantických postav a v patetických monologech pronášejí dobové národní a politické myšlenky.

Řídil edici *Slovanské besedy*.

Byl ženatý s dcerou pražského advokáta Dorotou Horáckovou. Jejich synem byl Ivan Hálek.

Zemřel na zánět plic ve 39 letech a byl pochován v Praze na Vyšehradě.

Rodný domek V. Háleka

Jeho básně jsou ovlivněny A. S. Puškinem, K. J. Erbenem a K. H. Máchou, jsou optimistické a dobře se čtou. Hálekův život naplňovalo především umění: na literární tvorbu vsadil své osobní naděje i ctižádost a s literaturou spojil i svou vůli sloužit národu. Chtěl být „věštcem“, který by zušlechťoval svým zpěvem charakter lidí a ukazoval lepší cesty celému lidstvu; toužil se stát „písničkářem“, který by zpíval jako lidový improvizátor to, co se líbí posluchačům, a který by reagoval na jejich nálady a působil na jejich city. Na rozdíl od Jana Nerudy, jenž prožil takřka celý svůj život v Praze a jehož životní postoj byl poznamenán sociálními starostmi městských vrstev, byly Hálkovy názory i celé jeho vnímání skutečnosti ovlivněny léty strávenými na venkově. Jeho kořeny tkvěly v klidnějším, vyrovnanějším a tradičnějším vesnickém společenství a v přírodě, jež spoluutvářela jeho představu životního řádu. V jeho tvorbě převládaly optimistické tóny a snaha harmonizovat vztahy mezi lidmi. Důvodem jeho optimismu byla i šťastná láska k Dorotce Horáckové. Rovněž toto

zaměření přispívalo k tomu, že se Hálek stal záhy vedoucím básnickým představitelem své generace.

Památník V. Háleka na Karlově náměstí v Praze

Poezie

- *Alfred* (1858) – prvotina
- *Večerní písně* – soubor básní, ve kterém byly vydány později, většina z nich byla uveřejněna v časopisech, atd. Tento soubor sestavil Hálek. Knižka je plná optimismu a radosti, je napsána lehkou zpěvnou formou. Hlavním a vlastně jediným tématem těchto básní je čistá a šťastná láska, básně jsou psány pro jeho lásku – Dorotku. Sloky tvoří čtyřverší s pravidelným rytmem a rým.
- *V přírodě* – přírodní lyrická sbírka, která pochází z posledních let Hálkova života. Sbírkou je velmi optimistická. Hálek, zde popisuje krajinu – Mělnicko. Nejčastějším tématem je jaro.
- *Pohádky z naší vesnice* (1874) – poslední Hálkova sbírka, vyšla měsíc po jeho smrti. Zajímá se o život vesnického lidu. Dějištěm je středověká vesnice na Mělnicku. Upozorňuje na sociální rozpory, ale i na rozpor mezi mládím a stářím.
- *Krásná Leila* – dílo je ovlivněno romantismem. Jedná se o lyrickoepickou skladbu.

Divadelní hry

Tyto divadelní hry jsou spíše básně, ale on je pojímal jako hry, nebyly úspěšné.

- *Carevič Alexej*
- *Záviš z Falkenštejna*
- *Král Rudolf*
- *Král Vukašín* - zahájení činnosti Prozatímního divadla (1862)
- *Amnon a Tamar*

Převzato z Internetu